

Kapitola 2. Vanessa

Základní informace

Základní informace	Vyplní autor/tvůrce	
Název	Kapitola 2. – Vanessa	
Autoři		
Vzdělávací obor	Výchova k občanství	
Stupeň vzdělávání	II. stupeň ZŠ / adekvátní ročníky víceletých gymnázií	
Úroveň OVU	Splněno	
Anotace	CAS-VKO-001-ZV9-003 Rozpozná předsudky a stereotypy v komunikaci a jednání a zaujímá k nim kritický přístup.	
	Na cestě	
	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku.	
	KOB-ODP-000-ZV9-001 Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.	
	Výuková kapitola pojednává o mezigeneračních kulturních střetech a předsudcích majority vůči romskému etniku v každodenním životě. Zaměřuje se na prožívání dívky Vanessy, která během cesty městem čelí stereotypnímu jednání v podchodu či u vstupu do klubu. Žáci a žákyně skrze interaktivní schéma volí různé cesty dialogu a následně reflektují dopady svých rozhodnutí na okolí. Cílem lekce je naučit dospívající rozpoznávat latentní rasismus a rozvíjet respekt k odlišnostem.	
Klíčová slova	Diskriminace, šovinismus, předsudky, rasismus, segregace, stalking, nečinnost, latentní rasismus, stereotyp, diskreditace, marginalizace, identita.	
Rozvíjené klíčové kompetence	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.	
	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku.	
	KOB-ODP-000-ZV9-001 Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.	
	KOB-PCP-000-ZV9-001 Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.	
	KRP-RPS-000-ZV9-001 Reflektuje osobní a společné problémy s ohledem na různé perspektivy navrhovaných řešení.	
Časová náročnost	PTS-000-000-ZV9-003 Rozezná postoje, stereotypy a předsudky v mediálních sděleních a navrhne možné způsoby, jak lze předcházet rizikům jejich mediálního šíření.	
	90 minut (nebo dle zvolených cvičení)	
Pomůcky	PC, tablet, mobil, psací potřeby, sešit.	
Encyklopedie – relevantní hesla	Oblékání a oděv	Násilí vůči Romům a role veřejných institucí
	Romové ve městě a na vesnic	Pozitivní rasismus / afirmativní akce
	Legenda o romském zrcadle	Mezinárodní den Romů

Před zavedením pracovních listů do výuky:

Předkládaná metodika ke kapitole č. 2 je koncipována jako práce na dvě po sobě jdoucí, vyučovací hodiny, a to s ohledem na běžnou třídu, ve které jsou žáci a žákyně s různými podpůrnými opatřeními. Práce s kapitolou je hodně diskusní. Od vyučujících se očekává moderace diskuse a znalost příběhu – viz scénář 2. kapitoly stažený spolu s metodikou.

Kdy je vhodné zařadit:

Očekáváme od žactva znalosti pojmů rasismus, diskriminace, xenofobie apod. Zároveň je pracovní list koncipován tak, aby na závěr žáci a žákyně zaujímali vlastní stanovisko k jednání, se kterým ve hře se potkali.

Vanessa

Zamýšlený průběh hodiny:

1. Rozdáme žactvu pracovní listy s průchodem hrou a seznámíme je s nimi.
2. Přistoupíme ke *hraní* kapitoly č. 2 – Vanessa.
3. Žáci a žákyně si během hry píšou poznámky ve formě hesel, která ve hře zaznívají, nebo pojmenovávají konkrétní emoce.
4. Žáci a žákyně sdílí své poznatky na základě zkušenosti ze hry. Vyučující moderuje diskusi.

Pro vyučující:

➔ ! Je žádoucí, aby se ještě před samotným zavedením pracovních listů vyučující seznámili se scénářem hry, ve kterém jsou rozepsány všechny alternativy reakcí. Je to nezbytné pro kontrolu průchodem hry a kvůli vhodně formulovaným reakcím vyučujících na odpovědi žactva.

Projdí si s vyučující*m následující schéma rozhodování v této kapitole.

Pro vyučující:

➔ Žáci a žákyně procházejí schéma rozhodnutí, která učiní ve hře. Následně vlastními slovy zaznamenávají dopady svých rozhodnutí na Vanessu. Tyto pasáže je možné opět nalézt ve scénáři kapitoly.

- A) V průběhu hraní zaškrtně cestu dialogů, pro které ses doopravdy rozhodl*a.
- B) Po ukončení každé scény vlastními slovy (můžeš v heslech, ale i celých větách) popiš dopady tvého rozhodnutí.

C) Vyber si alespoň dvě situace ze hry a zaujmi k nim vlastní postoj.

Pomocné otázky:

- Byly reakce všech zúčastněných v pořádku?
- Pokud nebyly, tak proč?
- Jak by případně bylo možné řešit situace jinak?
- Je útěk ze situace rezignací nebo ochranou vlastního bezpečí?

Pro vyučující:

➔ Se žactvem vedeme řízenou diskusi. Zaměřujeme se na jejich postoje a hodnocení situace. Můžeme si pomoci otázkami:

- Kterou situaci jste vnímali jako nejvíc nespravedlivou?
- Situace které postavy vás nejvíc překvapila?

Cíle:

➔ Žák na základě prožitku a modelových situací ze hry popíše rasistické, šovinistické a xenofobní chování a zaujímá k němu postoj.

➔ Žák koriguje své jednání v krizových situacích a převládá u něj volba uvážlivých rozhodnutí, která nevedou k eskalaci konfliktů v modelových situacích